

Eiland van Dordrecht

Auteurs: Cock Hazeu en Peter Kuiper

Nieuwe en Oude Dordtse Biesbosch

Dordrecht kreeg in 1220 stadsrechten - daarmee is het de oudste stad van Holland: een gunstig gelegen handelscentrum aan de grote rivieren. Na de Elisabethsvloed van 1421 raakte Dordrecht in één keer z'n achterland kwijt, vruchtbaar akkerland. Dordrecht kwam aan een binnenzee te liggen; ter bescherming van de stad moesten er nieuwe dijken worden opgeworpen. Tijdens de wandeling passeer je ook de 'Zeedijk': er is in de verste verte geen zee te zien, maar dat is twee eeuwen lang wél realiteit geweest. Dordrecht stond na de Elisabethsvloed bekend als 'het Venetië van het noorden': de stad was aan alle kanten omgeven door water: een stadeiland aan de rand van een binnenzee. Pas in de zeventiende eeuw kwam het tot nieuwe inpolderingen en bedijkingen; toen ontstond het Eiland van Dordrecht in z'n huidige vorm, met een banaanvormig poldergebied ten zuiden van de stad, grenzend aan de Nieuwe Merwede en de Biesbosch.

Routebeschrijving

1. *(Kijkpunt A: Dordrecht en het Eiland van Dordrecht)* Startpunt is de bushalte aan het Lunenburgplein (eindh halte van de buslijn). Loop vanaf de bushalte langs de ingang van het kleine winkelcentrum (rechts) en RD de hoofdweg volgen, Lunenburg in. *(Kijkpunt B: Wijk Sterrenburg)* Blijf deze weg volgen; maakt eerst bocht naar links en dan naar rechts. Blijf steeds RD lopen. Verderop maakt de hoofdweg een scherpe bocht naar links, hier RD Luchtenburg in. Eerste weg links, LA en daarna RA, daarna RD (verderop grasveld aan je rechterhand). Blijf min of meer RD lopen. Verderop loop je tegen een plantsoentje aan met bomen, er links omheen lopen. Houd richting 49 t/m 76 aan. Verderop zie je aan je linkerhand woningen met verdiepte garages. Ga hier in de linkerhoek de onderdoorgang door. Daarna via het bruggetje de sloot over en daarna RA. Loop over het fietspad de dijk op en dan RD de dijk weer af, RD; blijf op het fietspad. Loop ruim 100 meter over het fietspad, tot links aan overkant van de weg een kleine parkeerplaats. Ga hier LA, dijk af, weg oversteken en loop via de brug de parkeerplaats op.
2. Ga links op de parkeerplaats naar het voetpad dat daar start. *(Kijkpunt C: Nieuwe Dordtse Biesbosch)* Op de kade RA, gravelpad over kade blijven volgen. Negeer afslag naar rechts en verderop naar links. Pad maakt flauwe bocht naar links; bij de volgende afslag RA. Pad gaat klein heuveltje op. Boven LA, pad daalt weer en maakt bocht naar rechts. Bij kruising LA, verderop rooster over en dan RA. Aan eind trap op en op het dijkje LA. Blijf kade volgen. Blijf doorlopen tot je schuin links beneden een bruggetje ziet. Ga dit bruggetje over en volg het gravelpad. Bij de T-splitsing RA, over de lange vlonder richting de weg. Hier RD, steek de weg over en vervolg het voetpad over de vlonders. Blijf dit pad van afwisselend gravelpad en vlonders steeds volgen. Na het laatste bruggetje kom je bij een fietspad. Steek dit over en klim naar de kruin van de dijk. Ga hier LA over de dijk. Bij Neem daarna de eerste afslag RA (bij bankje met paal met wandelroutes), trap af en richting brug lopen.

3. Ga na de brug direct LA, gravelpad. Blijf pad volgen, negeer afslagen, na scherpe bocht naar links, verderop bij hoogspanningsmast RA (*Kijkpunt D: Hoogspanningsmasten*), bomenlaan in. Blijf RD lopen tot parkeerplaats aan je rechterhand. Hier RA, over de parkeerplaats en daarna RD over graspad. Bij klinkerpad (en voor de bunker) LA, weg oversteken en dan trap omhoog tussen de hevel door. (*Kijkpunt E: Hevel en waterzuivering*) Aan andere zijde trap af en RA, de asfaltweg en daarna LA, fietspad op en direct daarna LA.
4. Vanaf dit punt volg je de route van het knooppuntennetwerk die gemarkeerd zijn met een klein rood pijltje. Start is bij knooppunt 35 en je loopt via 98, 36, 37, 99 en 58 door dit deel van het Nationaal Park de Biesbosch. Op sommige plekken kan het pad modderig zijn en moet je een stukje omlopen. (*Het kan ook zijn dat het hele gebied (bij hoge rivierafvoer) zover onder water staat dat er niet door gelopen kan worden. Je kunt dan over het fietspad lopen onder aan de dijk, maar bij zeer hoge waterstand kan ook het fietspad onder water komen te staan; dan moet je aan de andere kant van de rivierdijk je weg vervolgen. Wat je dan doet, is steeds de weg onder langs de dijk blijven volgen tot een asfaltweg over de dijk (pak hier de route op bij 5).*) Bij eerste keuze pad LA, rode pijltjes volgen. Voor water RA pad vervolgen. (*Kijkpunt F: Nieuwe Merwede*) Blijf op het hoofdpad. Vanaf wandelknooppunt 98 richting 36, rode pijltjes volgen. Let op de pijltjes zijn soms iets hoger op boom geplaatst of iets verscholen in het gras/riet. Blijf hoofdpad volgen tot knooppunt 36. (*Kijkpunt G: Nationaal Park de Biesbosch*) Bij fietspad LA (hier is knooppunt 36). Je loopt een stuk over het fietspad tot wandelknooppunt 37. Hier ga je LA en volgt de route naar knooppunt 99 (*Kijkpunt H: Bevers*) en vanaf dit punt naar wandelknooppunt 58 (bij de jachthaven).
5. Loop parallel aan de rivierdijk langs de jachthaven en daarna RD de asfaltweg blijven volgen die over de dijk heen gaat. Blijf weg vervolgen; rechts een boerderij met theetuin. Direct na de toegangsweg naar de boerderij RA fietspad op. Blijf fietspad volgen; aan je rechterhand een passeer je een bunker (*Kijkpunt I: Nieuwe Hollandse Waterlinie*); daarna je de weg over. Blijf slingerend fietspad volgen dat eindigt bij asfaltweg; hier RA, asfaltweg volgen. Brug over en na de brug LA, graspad langs het water nemen. (*Kijkpunt J: De Elzen*) In de bocht naar links RA, graspad bos in. Blijf RD lopen, negeer afslagen. Buig met de hoofdroute mee naar links. Blijf RD lopen, negeer afslagen. Je komt uit bij een breder pad, hier RA, brug over en RD blijven lopen. Je kruist een asfaltweg en ziet voor je horeca. Ga RD (rechts van horeca) een bruggetje over. Je passeert rechts een parkeerplaats.
6. Aan eind van parkeerplaats LA, door de poort met daarop Speelbos De Elzen. Eerste pad RA en aan eind LA en daarna bruggetje over. Na bruggetje RD blijven lopen. Kruis asfaltweg en pad buigt af naar links. Negeer afslag naar rechts en ga voor de kruising RA, voetpad parallel aan fietspad, trap op, over kade en trap af. Blijf gravelpad volgen tot fietspad; hier RA en direct daarna weer RA gravelpad. Blijf dit pad volgen dat met grote boog naar links afbuigt. Steeds RD; negeer afslagen. Je komt bij een asfaltweg uit; hier RD. Neem van de twee paden die je voor je ziet het linkerpad. Loop door tot je bij een fietspad komt. Hier RA, neem het gravelpad rechts van het fietspad. Aan het eind voor de struiken:

- als je de route gestart bent bij de OV-halte: LA (7A)

- als je de route doet waarbij je gestart bent op de parkeerplaats bij de horeca dan RA (7B)

7A Beschrijving richting Lunenburgplein (OV-halte):

Steek fietspad over en blijf hoofdroute (gravelpad) volgen, negeer de (schuine) afslagen eerste rechts en daarna links. Aan het eind ga je via de trap de dijk op en direct aan de andere kant het fietspad naar beneden. Tweede pad rechts, RA, bruggetje over. (Let op: neem niet het eerste pad). Blijf RD lopen tot tweede bruggetje aan je linkerhand. Ga hier schuin RA en loop door tot het winkelcentrum. Je bent weer bij het beginpunt van de wandeling.

7B Beschrijving als je begonnen bent op parkeerplaats De Viersprong:

Je bent net RA gegaan en loopt over gravelpad. Bij Y-splitsing RA en bij de kruising RD. Blijf doorlopen tot je bij een dijkje komt met asfaltpad. Hier LA over asfaltpad tot je aan je rechterhand een brug ziet die toegang geeft tot een parkeerterrein. Ga hier RA, dijkje af, steek de weg over en ga over de brug naar de parkeerplaats. Route gaat verder bij 2.

Deze wandeling staat in de wandelgids 'Wandelen in de Hollandse Delta' van Cock Hazeu en Peter Kuiper. De wandelgids is een uitgave van uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig. www.gegarandeerdonregelmatig.nl

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50